

Projektas APRICOT:

Mokomės būti ir (su)gyventi besikeičiančiame
laike: dėmesingos tėvystės ugdymo programa

Medijų raštingumo programa ir medžiaga suaugusiųjų švietėjams

3 skyrius. 2 tema: Moralinės dilemos šiuolaikiniame
pasulyje nuotoliniam mokymui(si)

Europos Komisijos parama šio leidinio rengimui nereiškia pritarimo jo turiniui, kuriame pateikiama autorių nuomonė, todėl Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už informaciją panaudotą šiame leidinyje.

Šį intelektualinį produktą sumanė ir parengė strateginių partnerystių projekto APRICOT komanda.

Projekto koordinatorius – VšĮ *Šiuolaikinių didaktikų centras* (Lietuva)

Projekto partneriai:

Apricot Training Management Ltd. (Jungtinė Karalystė)

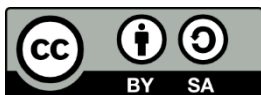
ItF Institut Kassel e.V. – Frauencomputerschule (Vokietija)

Planeta Ciencias (Ispanija)

Redakcijos koordinatorė: Daiva Penkauskienė

Rengėjai: Hilary Hale, Beate Hedrich, Betül Sahin, Alejandra Goded, Anca Dudau, Daiva Penkauskienė

Redakcinė kolegija: Sophy Hale, Seda Gürcan, Konrad Schmidt, Cihan Sahin, Josafat Gonzalez Rodriguez, Roc Marti Valls, Virgita Valiūnaitė

Šis darbas yra licencijuotas Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 tarptautine licencija. Norėdami peržiūrėti šios licencijos sąlygas, apsilankykite

<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/> arba siųskite laišką Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, JAV.

Metai, mėnuo: 2021 lapkritis

Turinys

3.5 @ Moralinės dilemos šiuolaikiniame pasaulyje	3
I dalis. Veiklos pavyzdžio pristatymas	3
II dalis. Proceso analizė	5
III dalis. Įgyvendinimo planavimas	5
Galimos adaptacijos	5
Šaltiniai	5
Filmas „Zuikis“ (Black rider / Schwarzfahrer), rež. Pepe Danquart	6

3.5 @ Moralinės dilemos šiuolaikiniame pasaulyje

Teisingi asmeniniai sprendimai

nuotoliniam mokymui(si)

Šios mokymo(si) veiklos tikslas yra išanalizuoti ir apmąstyti teisingų asmeninių sprendimų sampratą iš besimokančiųjų ir suaugusiųjų švietėjų pozicijų.

Suaugusiųjų švietėjai:

- pristatys ir aptars sąvokas su besimokančiais suaugusiais;
- mokysis taikyti APRICOT metodiką;
- reflektuos turinį ir mokymo(si) procesą;
- planuos, kaip pristatyti mokymų medžiagą konkrečioms tikslinėms grupėms.

Kaip tai vyksta:

- mokymas remiasi kritiniu tyrinėjimu ir ŽPR schema.
- mokantis aptariami konkretūs atvejai, pildomas „Dviejų dalių dienoraštis“, atliekamas individualus ir grupės darbas, vyksta diskusijos.
- Šios temos pristatymo trukmė 1,5 valandos.

I dalis. Veiklos pavyzdžio pristatymas

„Žadinimo“ užduotis

Perskaitykite šiuos teiginius ir įvertinkite, kurie sprendimai atrodo teisingi, o kurie ne. Kodėl?

- *Kad parašyčiau šį anglų kalbos rašinį, aš tiesiog nukopijuosiu tekstą iš panašios užduoties, kurią dariau pernai.*
- *Šiandien man nesinori eiti į mokyklą. Paprašysiu mamos paskambinti mano klasės mokytojai ir pasakyti, kad man labai skauda galvą.*
- *Aš pakankamai daug skaičiau apie visuotinį atšilimą. Manau, kad pagrindinė to priežastis yra vartojimas. Taigi, aš nesiruošiu domėtis jokiais kitomis priežastimis.*
- *Aš nesiruošiu daugiau mokytis. Mokykloje mokiausi 12 metų ir žinau, apie ką yra tas mokymas ir mokymasis.*
- *Esu per sena tokiai beprotiškai veiklai. Mano amžiaus žmonės turi demonstruoti tinkamą elgesį.*

- Turiu kaimynų paauglių, todėl žinau juos – manau, kad visi paaugliai yra labai sudėtingo charakterio.

Kursų dalyviai 3-5 minutes pagalvoja, tada pristato ir pagrindžia savo sprendimus. Grupės gali padiskutuoti tarpusavyje (iki 10 minučių).

Prasmės suvokimo užduotis. Individualus darbas

Žiūrėjimas trumpametražis rež. Pepe Danquart filmą „Zuikis“ (*Schwarzfahrer / Black rider*):

- Filmą su angliškai subtitrais čia:
<https://www.youtube.com/watch?v=XFQXcv1k9OM&t=30s>
- Angliškų subtitrų vertimas į lietuvių kalbą [čia](#).

Žiūrėti filmą, individualiai atliekama *Dviejų dalių dienoraščio* užduotis. Kairioji lentelės pusė skirta pastebėto teisingo / neteisingo sprendimo aprašymui, dešinioji – pagrindimui, kodėl veiksmai laikomi teisingais / neteisingais.

Rekomenduojama filmą žiūrėti 4 etapais. Pirma dalis: 0:00-2:17; antra dalis: 2:18- 5:03; trečioji dalis: 5:04- 7:30; ketvirtoji dalis: 7: 31- 9:59. Pertrauka tarp kiekvienos dalies naudojama dienoraščiui užpildyti.

Individualaus darbo laikas – 20 minučių.

DVIEJŲ DALIŲ DIENORAŠTIS

Teisingas / neteisingas veiksmas / sprendimas (kas ką padarė?)	Kodėl tai teisinga (sąžininga) / neteisinga (nesąžininga) (pagrindimas)
1-a pauzė:	
2-a pauzė:	
3-a pauzė:	
4-a pauzė:	

Prasmės suvokimo užduotis. Grupės darbas

Mokymų dalyviai tęsia darbą, dabar jau suskirstyti į grupes, atskiruose internetiniuose kambariuose. Dalyviai dalinasi savo dienoraščio įrašais tarpusavyje ir paruošia bendrą grupės teisingų / neteisingų veiksmų (spendimų) sąrašą. Kiekvienas teiginys turi būti pagrįstas atitinkama informacija / faktais / įrodymais.

Apytikslis grupės darbo laikas – 10-15 minučių (priklausomai nuo grupės dydžio); ir 2-3 minutės kiekvienos grupės pristatymui.

Refleksija. Darbas bendrai

Dalyvių prašoma apmąstyti situacijos atomazgą: ką jie apie ją mano? Ar tai teisinga (sąžininga) / neteisinga (nesąžininga)? Kam / kieno atžvilgiu? Apytikslis laikas – 10-15 minučių.

II dalis. Proceso analizė

1. Prisiminkite visus veiklos / užsiėmimo etapus.
2. Veiklos / užsiėmimo analizė iš besimokančiojo perspektyvos.
3. Veiklos / užsiėmimo analizė iš suaugusiųjų švietėjo perspektyvos.
4. Diskusijos: kaip mes mokėmės? ko išmokome?

III dalis. Įgyvendinimo planavimas

1. Diskusijos apie tai, kaip ir kam šis užsiėmimas / veikla gali būti pritaikyta konkrečiame kontekste.
2. Įgyvendinimo plano rengimas.

Galimos adaptacijos

Turinys: naudokite bet kokią vaizdo medžiagą, kuri tinka grupės profiliui / patirčiai.

Laikas: suplanuokite darbą pagal grupės dydį; jei reikia, darykite pertraukas (rekomenduojama po žadinimo / ir (ar) prasmės suvokimo etapų); palikite pakankamai laiko refleksijai, proceso analizei ir įgyvendinimo planavimui.

Darbas bendroje sesijoje / internetiniuose kambariuose: jei besimokančiųjų grupė maža, nėra reikalo skirstyti į internetinius kambarius. Jei grupė didelė, rekomenduojama dirbti poroje dviem lektoriams / suaugusiųjų švietėjams.

Šaltiniai

Auhagen, A. E. (1987). A new approach for the study of personal relationships: The Double Diary Method. *German Journal of Psychology*, 11(1), 3–7.

Pepe Danquart "Schwarzfahrer" / "Black rider":

<https://www.youtube.com/watch?v=XFQXcv1k9OM&t=30s>

Filmas „Zuikis“ (Black rider / Schwarzfahrer), rež. Pepe Danquart

(anglškų subtitrų vertimas į lietuvių kalbą)

Laikas min.	Tekstas EN	Tekstas LT
0:44	Black Rider	„Zuikis“
0:47	By Pepe Danquart	rež. Pepe Danquart filmas
2:16	Is that seat taken?	Ar čia laisva?
2:58	You lout...	Ei, drimba...
2:59	why don't you sit somewhere else?	kodėl neatsisėdi kur nors kitur?
3:02	There are enough empty seats here.	Čia pilna laisvų vietų.
3:06	One can't even ride the tram anymore	Negali žmogus jau ir tramvajumi pavažiuoti,
3:08	without getting pestered!	kad kas nesuerzintų!
3:12	If you live off our taxes	Jei gyvenate iš mūsų mokesčių,
3:14	you should at least behave properly.	galėtumėte bent jau tinkamai elgtis.
3:22	It's not as if it were so difficult to adapt to our customs!	Nėra gi taip jau sunku prisitaikyti prie mūsų tradicijų/ tvarkos!
3:38	Why do you all come here anyway?	Kodėl jūs iš viso čia atvykstate?
3:41	Did anyone invite you?	Ar jus kas nors kvietė?
3:45	We've managed by ourselves.	Mes susitvarkome ir patys.
3:48	We don't need all these savages living off us!	Mums nereikia visų šių laukinių, gyvenančių mūsų sąskaita!
3:55	We've got enough unemployed of our own...	Mes turime užtekinai savo bedarbių...
4:00	And then they all work illegally.	Paskui jie visi dar ir nelegaliai dirba.
4:04	It's impossible	Ir neįmanoma
4:05	to control them	jų kontroliuoti,
4:06	since they all look the same!	jie visi atrodo vienodai!
4:11	We should at least make them change their names	Mes turėtume bent jau priversti juos pasikeisti vardus
4:14	before they arrive here.	prieš čia atvykstant.
4:16	How else are we supposed to...	Kaip kitaip turėtume
4:18	tell them apart!	juos atskirti!
4:25	What's more,	O be viso to,
4:26	You smell awful.	jūs dar ir dvokiate.
4:28	But of course,	Bet žinoma,
4:30	there is no law against that...	to nereguliuoja joks įstatymas...
5:31	As if the Italians and Turks weren't enough!	Lyg italų ir turkų būtų negana!
5:35	Now half of Africa is coming too!	Dar ir pusė Afrikos atvyksta!
5:44	In the past	Anksčiau
5:45	we wouldn't have allowed them all in.	nebūtume jų visų įsileidę.
5:49	My Hans always said, if you let one in	Mano Hansas visada sakydavo – įsileisi vieną
5:53	They'll all come	visi sulėks,
5:54	the whole tribe of them...	visa jų padermė...
5:59	They breed like rabbits over there, all mixed up together...	Jie dauginasi kaip triušiai, visi susimaišę tarpusavyje...
6:22	It's no wonder they've all got AIDS!	Nenuostabu, kad jie visi serga AIDS!
6:25	We'll never get rid of them.	Mes niekada jų neatsikratysime.

6:28	If it carries on like this	Jei toliau taip tęsis,
6:30	there'll soon be nothing but Turks, Polish and niggers here.	greitai čia neliks nieko, išskyrus turkus, lenkus ir negrus.
6:36	We won't be able to tell what country we're living in.	Patys nebegalėsime pasakyti, kurioje šalyje gyvename.
7:36	Good morning. Tickets please!	Laba diena. Paruoškite jūsų bilietus!
7:42	Just my luck! What a lousy day!	„Pasisekė“! Na ir nevykusi diena!
7:58	I'm scared to go out	Aš bijau šiais laikais
8:00	when it's dark these days.	ir į lauką išeiti sutemus.
8:02	The things you see in the paper!	Užtenka jau vien to, ką laikraščiai rašo!
8:06	At any rate, we bought a dog	Mes net šunį nusipirkome,
8:08	when those Turks moved into the apartment below us.	kai tie turkai atsikraustė į butą apačioje.
8:12	You can't be too careful!	Atsargumo niekada nebus per daug!
8:14	Welfare cases!	Galimybių jie ieško!
8:16	What a joke! It's just that they don't want to work!	Vienas juokas! Jie tiesiog tingi dirbti!
8:24	Mum, look!	Mama, pažiūrėk!
8:36	May I see your tickets please?	Ar galėčiau pamatyti jūsų bilietus?
8:41	This nigger just ate it!	Šitas negras jį ką tik suvalgė!
8:52	I've never heard such a stupid excuse!	Tokio kvailo pasiteisinimo dar niekada negirdėjau!
8:56	If you haven't got a ticket would you please	Jei neturite bilieto, prašau,
8:58	come along with me?	eikite su manim.
9:10	They eat our tickets, I tell you.	Jis suvalgė mano bilietą, sakau jums.
9:14	I had it just now.	Aš tik ką jį turėjau.
9:16	I assure you, I've never fare-dodged in my life.	Patikėkite, aš niekada gyvenime nesu važiavusi be bilieto.
9:10	Everybody saw what happened...	Visi matė, kas atsitiko...
9:23	I can't understand it...	Nesuprantu...
9:25	They all saw it...	Jie visi tai matė...

